

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

PIK VIII. Ч. 101 (844). ВІСНОК, 24. СЕРПНЯ 1926. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, AUGUST 24th, 1926. No. 101 (844). VOL. VIII.

ПРЕЗ. КАЛЕС ДАВ ВІДПОВІДЬ КАТОЛИЦЬКОМУ ЕПІСКОПАТОВІ.

Каже, що не може змінити конституції ані внести законопроект про змодифікування церковного закону.

МІСТО МЕКСИКО, 20. серпня. — Президент Калес дав вчора відповідь на прохання католицького єпископату, щоб суспендувати введення нового закону в життя церковний закон.

Президент Калес каже у своїй відповіді, що він не може змінити конституції, а через свої політичні переконання він не може внести в конгресі законопроект, який змодифікував би церковний закон.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Каліф., 20. серпня. — Лусієн Гвілер, голова департаменту справедливості, знайшов у Голівуд Адольфа Де Ля Гуерту, бувшого мексиканського президента, який одначе заперечив, що був замішаний у змову проти мексиканського уряду.

ПОПИ БУДУТЬ ПРОСИТИ КОНГРЕС, ЩОБ ЗМІНИВ КОНСТИТУЦІЮ.

Католицький єпископат в Мексику каже, що президент Калес подав гадку внести петицію до конгресу.

МІСТО МЕКСИКО, 21. серпня. — Католицький єпископат має намір внести петицію до мексиканського конгресу, щоб він змінив церковні точки конституції. Таке оповіщення зробив сьогодні єпископ Діац, секретар єпископату.

Зміна точок конституції буде вимагати двох третин голосів у конгресі і після того одобрена більшістю стейтської легіслатури.

Новий конгрес, в якому буде внесена пропозиція єпископату, розпочне свою сесію з початком наступного місяця.

ЗАХОПЛЕНІ ПАПЕРИ ВІЯВИЛИ ШИРОКУ ЗМОВУ ПРОТИ УРЯДУ.

Генерала Естраду, провідника заговору, випущено на волю за зложенням залогу в сумі 20,000 доларів.

САН ДІЕГО, Каліф., 21. серпня. — Капітан А. А. Голкінс з департаменту справедливості каже, що папери, захоплені підчас арештування генерала Еприка Естради, бувшого мексиканського секретаря війни, та банда його сторонників, виявили широкий заговор на повалення мексиканського уряду.

Захоплені документи вказують на те, що контрреволюційний рух прибрав широкі розміри. Рівночасно наслідують погоди з різних місць, що мексиканські контрреволюціонери в Злучених Державях мають в Злучених Державях виконати свій атак на Мексику.

В БАНКАХ АНГЛІЇ Є \$80,000,000, ЩО НАЛЕЖАЛИ ДО БУВ. ЦАРЯ.

ЛОНДОН, 20. серпня. — Бувший російський цар Николай II мав в англійських банках велику суму грошей. Підчас війни і його заслання на Сибірі він витягував з англійських банків близько 100 мільйонів доларів і багато з них стратив на те, щоб втіти з родиною з рук більшовиків.

Оставшу суму, яка виносить 80 мільйонів доларів, стараються тепер дістати радянський уряд і мати бувшого царя, яка живе в Копенгагзі, та його сестри й різні великі князі, що признаються до родини Романових.

РОБІТНИЧА КОНВЕНЦІЯ ДЛЯ ВИБОРУ КАНДИДАТА В СПРИНГФІЛД.

Конвенція Независимої Партії Праці номінувала Маркуса Гаймана, а потім В. А. Джеймса, але вони оба відмовилися прийняти номінації.

Відділ Независимої Партії Праці в Іст Кизлдонан скликав минулої п'ятниці конвенцію для номінування робітничого кандидата на виборчий округ Спрингфілд. Кандидатом номіновано Фіннінгського адвоката Маркуса Гаймана, одначе він відмовився прийняти номінацію.

Тоді номіновано одногласно В. А. Джеймса, бувшого робітничого аджермена з Вінніпегу, який не був присутнім на конвенції. Коли посол В. Айвенс повідомив його телефонічно про рішення конвенції, Джеймс відповів, що також не може прийняти номінації. Після цього рішення відложити конвенцію до понеділка (23. серпня), коли буде вибраний кандидат.

Посол Айвенс заявив на конвенції, що прогресисти й ліберали зігнували робітництво при виборі кандидата низької тарифи в окрузі Спрингфілд і тому Независима Партія Праці рішила поставити свого власного кандидата.

На конвенції були присутні й промовляли був. посол домініяльного парламенту А. А. Гіпс, посол манітобського провінційного парламенту В. Айвенс, Джан Квін і С. А. Тернер, адвокат Маркус Гайман і інші.

В СТ. БОНІФЕС НОМІНОВАНО Е. МАЙКЛА.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО НЕ ЗАРЕГІСТРУВАЛИСЯ ДО ВИБОРІВ.

В північному Вінніпегу можна реєструватися цілий цей тиждень у школі Макрей, на розі Мавтейн і Чарлс.

Горожани, що не могли зареєструватися протягом реєстраційного тижня, мають нагоду зробити це в цьому тижні. Почавши від сьогодні, у всіх чотирох виборчих округах Вінніпегу будуть засідати ревізійні суди, де кожний може зголосити своє імя на виборчу лісту, якщо він не зробив цього дотепер.

Ревізійні суди будуть засідати цілий тиждень, себто до наступного понеділка ввечері. Вони будуть відкриті в год 2.30 по полудні і 7.30 ввечері кожного дня в таких місцях:

МЕКСИКАНСЬКА ГАЗЕТА ПРО ВІЌЗД АМБАСАДОРА АМЕРИКИ.

Каже, що мексиканська республіка ніколи не згодиться на інтервенцію зі сторони Злучених Держав.

МІСТО МЕКСИКО, 18. серпня. — Найбільша мексиканська газета "Експедиціон", повідомляючи про візід американського амбасадора Шефилда до Злучених Держав, каже:

Та подорож буде нещастям для Мексики. Хоч амбасадор заявив пресі перед своїм візідом, що він їде на вакації, то з інших його замітів можна лізнати, що він їде до свого уряду, щоб говорити про мексиканську нафту, землю й інші найбільші справи і то в тім часі, коли ті справи притихли. Хочуть тепер користати з регілійного конфлікту й інтервенувати.

Газета заявляє, що Мексика не прийме ніякої інтервенції з боку Америки. Це дуже прикро, що Злучені Держави вважають Мексику за слабу країну і за сферу свого впливу та інтервенції. Історія вчить нас, що кожний американський амбасадор мішався в політичні справи Мексики, а все те виходило тільки на шкоду країні.

ХОЧУТЬ НАЗНАЧИТИ КАМЕНЕВА ПОСЛОМ У ТОКІО.

МОСКВА, 18-го серпня. — Льву Каменеву, якого усунуто з народного комісарія торгівлі, запропоновано пост радянського амбасадора до Японії. Він мав би зайняти місце Віктора Коппа, якого покликують до народного комісаріяту закордонних справ у Москві.

Становище радянського амбасадора в Токіо запропоновано було в своєму часі Льву Троцькому, але він не прийняв пропозиції, бо думав, що його хочуть в той спосіб ізолювати.

Прийтеді Каменева кажуть знову, що він прийме пропозицію, бо хоче відпочати по партійних клопотах.

АБД-ЕЛЬ-КРИМА ВІВЕДУТЬ З ФЕЗУ 28. СЕРПНЯ.

ПАРИЖ, 21. серпня. — Уряд оповістив, що Абд-ель-Крим, бувший провідник Рифів, який здався Французам, буде вивезений з Фезу 28. серпня на острів Реуніон, на побережжю східної Африки.

Французи держать Крима в Фезі, у французькому Марокку, від часу його здачі минулої весни.

ГЕН. ЧАН ЦО-ЛІН СТРАТИВ 12 БАНКІРІВ.

ЛОНДОН, 20. серпня. — Токійський кореспондент "Дейлі Мейл" повідомляє, що на приказ манджурського військового губернатора Чан Цо-Ліна страчено 12 китайських банкірів, включаючи сімох мільонерів з Мукдену, Чангунгу й Харбину.

Депеша каже, що банкірів обвинувачувано в спекуляції грішми.

ПЕРСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРИБУВ ДО МОСКВИ.

МОСКВА, 18. серпня. — Теймур-Паша, перський міністер закордонних справ, прибув до Москви, щоб обговорити відносини між Персією а Радянським Союзом.

ЧОТИРИ ОСОБИ ЗГІНУЛИ У ПОВНІАХ.

КОЛОМБУС, Огайо, 19. серпня. — Протягом останніх трох днів у повніах в Огайо втрачено життя чотири особи. Школа засів була вносити бага, то тисяч доларів. Сотки акрів кукурудзи є під водою і частина її буде напевно знищена.

ПЕРЕДІСТОРИЧНИЙ ПЕРЕМИЩІЛЬ.

У каналі ріки Вігор, що впливає до Сіну, найдено в намулі цілу низку кістяків і черепів, залізу сокири, а ссорилає дубове кілля. Один череп має бугор з доби скандинавських наездів, роги оленів і кости мамута з мідяної та залізної доби.

СПІЛЬНИЙ МІТІНГ ВСІХ ЧЛЕНІВ К.П.К. У ВІННІПЕГУ.

Повідомляється всіх членів Комуністичної Партії Канади у Вінніпегу, що в середу, 25. серпня, в годині 8.15 ввечері в партійнім льокалі п. ч. 446 Селжирк евно відбудеться СПІЛЬНИЙ МІТІНГ ЧЛЕНІВ К.П.К.

Обовязком кожного члена прибути на цей мітінг, бо на ньому будуть вирішуватися важні справи.

Центр. Міський Комітет К.П.К. у Вінніпегу.

В ЦІЛІЙ ДОМІНІЇ НОМІНОВАНО 19 РОБІТНИЧИХ КАНДИДАТІВ.

Консервати мають 210 кандидатів, ліберали 188, прогресисти 26, ліберали-прогресисти 16, незалежні 11, З.Ф.А. 10.

ТОРОНТО, 20. серпня. — Цілий Канаді номіновано вже 479 кандидатів різних партій на 245 посольських місць в домініяльному парламенті.

Після партій кандидати поділяються так: 210 консервативів, 188 лібералів, 26 прогресистів, 18 робітничих, 16 ліберально-прогресивних, 11 незалежних і 10 прогресистів З. Ф. А. (Злуч. Фермерів Альберти).

В цілий Канаді є кандидатами лише дві жінки. Мисс Егнес МакФей, прогресистка, кандидує в окрузі Грей Савт-Іст, Онтеріо, звідки вона була вибрана минулих виборів як перша жінка-посол канадського парламенту. У східному Гемілтоні Партія Праці номінувала Мрс. Джин Інгліс, яка кандидує проті консерватиста полк. Дж. С. Рені.

ТОРОНТО, 21. серпня. — Сьогодні дішло кандидатів на посів домініяльного парламенту в цілий Канаді дійшло до 481, з чого 19 є робітничих.

Робітничі кандидати є в таких провінціях: у Новій Шотландії (Д. В. Морисон у Кейп Бретон Савт), в Онтеріо 7, у Манітобі 3, в Альберті 2, в Британії Колумбії 6.

АНГЛІЙСЬКИЙ УЧЕНИЙ ІРВІН ПРО ВІЙНИ В МАЙБУТНЬОМУ.

Каже, що держава з найбільш розвинутою хемікальною промисловістю буде горою в модерній війні.

ВІТЯМСТАВН, Месечусетс, 21. серпня. — Сер Джеймс Ірвін, відомий британський учений, заявив вчора в Політичному Інституті, що в теперішній час держава, котра має найбільш розвинуту хемікальну індустрію, має також найбільш розвинені інструменти війни.

Так довго, як остане фабрика хемікалій, вона є могутною воєнною фабрикою, сказав він.

Ірвін далі заявив, що дуже можливо, що в майбутньому війна буде виповіджена, звезде на й виграна в пару днів. Пасажирські аероплани дуже легко переміняти в машини бомбардування, а хемікальні фабрики можуть достарчити трильонів бомб, які будуть кидати аероплани на свої об'єкти.

Не потрібно більше тяжких гармат або звичайних воєнних матеріалів, сказав Ірвін.

ПЕРЕВЕРТ ПІЛСУДСЬКОГО НЕ ЗМІНИВ ПОЛОЖЕННЯ В ПОЛЬЩІ.

Безробіття в країні збільшується, вартість злота падає, доріжжя зростає, настрій у всіх пригноблених.

ВАРШАВА, 17. серпня. — За винятком високих урядників, всі в Польщі не криються з тим, що переворот Пілсудського на нічо не привівся. Помимо парад і святкових демонстрацій, настрої у всіх пригноблених.

Безробіття в країні збільшується, злотий падає на вартості, а доріжжя зростає. Соім є безрадний. Він не перевів ніякої реформи й послі розіхалися на фері.

Професор Кемерер, американський фінансовий знаток, що приїхав привести до порядку польські фінанси, положення також не направили. Про це кажуть отверто в газетах і нападають ще на самого Кемерера за те, що він мав сказати, що Польща не здібна перевести дрібні реформи.

Інші знову виступають отверто проті всяких фінансових реформ, кажучи, що їх у Польщі було вже багато, але нічого доброго вони населенню не принесли, хіба лише нові здирства, а потім ще більшу фінансову катастрофу.

АЛБЕРТ ВАЙСБОРД ЗРЕЗИГНУВАВ ЗІ СТРАЙКОВОГО КОМІТЕТУ.

Мусить уступити і зірвати всякі зносини зі страйком.

Вайсборд згодився на це, якщо цього вимагатимуть інтегрально до формальної угоди в справі зорганізування всіх дооколичної ткацької промисловости в одну юнію і приступлення її до Амер. Фед. Праці. Представники Амер. Фед. Праці відказалися від цілої низки своїх попередніх умов і твердо настоювали тільки на одній, а саме: Алберт Вайсборд, провідник ткацького страйку на протязі 29 тижнів, мусить уступити і зірвати всякі зносини зі страйком.

Вайсборд згодився на це, якщо цього вимагатимуть інтегрально до формальної угоди в справі зорганізування всіх дооколичної ткацької промисловости в одну юнію і приступлення її до Амер. Фед. Праці. Представники Амер. Фед. Праці відказалися від цілої низки своїх попередніх умов і твердо настоювали тільки на одній, а саме: Алберт Вайсборд, провідник ткацького страйку на протязі 29 тижнів, мусить уступити і зірвати всякі зносини зі страйком.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

ПЕРЕЛЯК ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Ось тут подаємо за "Діном" божевільні скажування польської преси з приводу "вириття української шпигунської організації".

Ревеляції польської преси.

Вся польська преса, від бруковий до поважної, від провинціальної до столичної, від народово-шкільської до соціалістичної, приносить щодня більшу або меншу дозу сенсаційних ревелюцій про "найбільшу досі відкриту шпигунську організацію, яка своїми розмірами переросла всі організації того роду, які до тепер здемасковано". Подаємо нашим читачам низку інформацій про цю "організацію" і про арештування в зв'язку з її діяльністю, користуючись матеріалами й ревелюціями з варшавської преси.

Головним шпигунським офіцером — подає ця преса — був Берлін. Центральні містилися в ділянці Шенеберг при Віллендштрассе 42, де збиралися емігранти. В шпигунській афері грав велику роль офіцер німецького генерального штабу Куніш, що виступав між Українцями під псевдонімом "Заремба". Як Куніш, так і інші офіцери нім. ген. штабу перекочували в цивільному перебрані на польський терен і тут удержували тісні шпигунські зв'язки з Українцями. Українська Військова Організація в Польщі, як виходить зі слів преси, збирала матеріал і документи, які передавала берлінським висланцям.

Головні нитки цієї шпигунської акції були в Кракові. Другою важною точкою був Перемишль, третьою — Львів. Шпигунам було дуже важко працювати у Львові, тому перенеслися до Кракова з цілим своїм штабом. Тереном їх діяльності була "Малопольська", Горішний Шлеск і 6. Конгресова, а навіть Познанщина і Поморя.

Переведені ревізи дали нібито незвичайно обильний і багатий доказовий матеріал. Знайдено велику кількість мобілізаційних планів армії, планів організації армії в часі миру і війни, планів стратегічних точок, рисунків, кіш, фотографічних знімків військових об'єктів, радіоапаратів на дахах і приміажах. Викрито також багато вибухових матеріалів, зброї й бактерій — заразливих негуд.

Саме викриття цієї шпигунської акції зачалося від Познаня, де українські студенти "займалися шпигунством в користь Німеччини. Один з них, Олександр, ставав нещодавно перед львівським судом і його засуджено. Між арештованими у зв'язку з цією аферою є рідний люде, головний інтелігент. Декуди вмотані в шпіонажу й Жиди, а навіть однієї споміж

Польків. Але головний контингент арештованих творять Українці.

В Кракові слідча поліція відкрила в одній з книгарень нібито цілий архів шпигунського матеріалу, що був схований у ливниці між книжками. Тим архівом завідувала одна бюрова жіноча сила книгари, яка пересувалася між книжками кліші, відбитки, шпигунську кореспонденцію, фотографії різних військових об'єктів, таємні прикази і ціду-масу інших компромітуючого матеріалу. Тою жінкою-шпигункою є — по словам польської преси — Володимир Піпчинська, урядничка краківської філії Гебенера і Вольфа, що працювала в краківській "Просвіті" і була осередком цілої роботи в "Малопольщі". На її руки приходили рапорти шпигунів, вона їх сортувала і приготувала до висилки до Берліна й Києва (!). Піпчинська є донькою слідчого судді в Кракові, якого негайно завішено в урядіванні — до часу устійнення його співучасті в роботі дошки. Крім того арештовано в Кракові Теофія Семаковського, члена управи "організації", і Ану Гусаковську, урядничку краківської дирекції залізниць. Гусаковська мала у своїх зверхників велике довіря і нічим не зраджувала навіть своїх переконань, не то своєї діяльності. В самому Кракові найбільше скомпромітоване в тій афері т-во "Прогресс", яке польська преса називає "т-вом української академічної молоді", що, як загалом відомо, є неправдою, бо українські студенти в Кракові мають свою Студ. Громаду, а "Прогресс" гуртує всі кружки-українського населення, отже інтелігентів, міщан, слуг і т. д.

Найбільше арештованих має бути в Перемишлі, де в шпигунській акції брали участь як цивильні, так і військові.

Там арештовано кільканайцять військових, в тому числі і двох військових урядовців. Між арештованими військовими нема ні одного старшини, а є майже виключно підстаршини. Цілою акцією в Перемишлі кермував нібито Володак, по словам польської преси, убірник директора жіночої семінарії Мар'яна. Крім нього головну роль в організації грало двоє студентів, що за напад на директора гімназії Гришакі ставали перед судом і були увільнені. З цивільних осіб, яких арештовано в Перемишлі, слід згадати ще про жінку й доньку судді Бурити, якої теж завішено в урядіванні. Цивільних арештованих в Перемишлі є до 20 осіб. Фінансовою акцією кермувала жінка одного гімназійного учителя в Дрогобичі, що виплачувала шпигунам гонорари в доларах.

Також у Варшаві мала ця організація своїх людей, разом кільканайцять осіб. У Варшаві арештовано голову цієї організації і наслідком його з'ясування також арештовано його спільника. Варшавські шпигуни працювали виключно в ділянці військових таємниць. В деяких газетах подається про арештування Романа Шумського, власника торговельно-комісового бюра у Варшаві, який був інтелігентною, товариською людиною і після арештування признався, що займався шпигунством "для добра партії й ідеї".

Краківські дневники подають ще вістку, що в руки слідчих органів попали документи, з яких виходить, що арештовані в Кракові приготували на кінець липня або початок серпня замах, "щоб увільнити засуджених у Львові 12 саботажистів під час перевезення їх до тюрми". Далше стверджено, що шпигуни вислали оригінали своїх матеріалів до Берліна, а підписали їх до Харкова й Ковна. На цьому тлі прийшло до непорозуміння в лоні організації, що уможливило польській поліції викриття цієї "шайки".

З МІЖНАРОДНОГО РОБІТНИЧОГО РУХУ

ЗАСІДАННЯ АНГЛО-РАДЯНСЬКОГО КОМІТЕТУ ЄДНОСТІ.

В дні 30 і 31 липня відбулося в Парижі засідання англо-радянського комітету трейд-юнійної єдності. Від англійської трейд-юнійної генеральної ради брали участь: Пю, Порсел, Фіндлей, Фікс і Ситрин. Комітет обговорив міжнародне положення в умовах останніх подій.

ЗАБОРОНА КОМУНІСТИЧНИХ ГАЗЕТ В НІМЕЧЧИНІ.

За надруквання вірша проти Гіденбурга "заборонено в Німеччині за один тиждень ще такі додаткові комуністичні газети "Бергше Фолькштїме" в Ремшайді і "Арбайтер Цайтунг" в Ахені.

Замість забороненої в Берліні "Роте Фане" вишло нелегальне число "Роте Штурм Фане".

В КОМПАРТІ ІНДІ.

Центральний Комітет Компартії Індії ухвалив скликати в жовтні ц. р. партійну конференцію і головою на неї запросити комуністичного посла британського парламенту Саклатвалу. Цю ухвалу й резолюцію конференції передано по радіо по цілій Індії.

ФРАНЦУЗЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ ПРОТИ ЕРЮ.

Федерация соціалістичної партії Рони, у Франції, ухвалила резолюцію, в якій п'ятиудебно рідкалів за зраду лівого боку та за союз з реакціонерами.

Федерация постановила, що Ерю не може залишитися мером міста Лїону, в муніципалітеті якого більшість мають соціалісти.

ПЕРЕМОГА КОМПАРТІ.

В окрузі Оль-Су-Ба, коло Парижу, вибрано до муніципальної ради комуніста Аргю, який сидить в тюрмі Алжїру за протївоєнну агїтацію.

ЗМЕНШЕННЯ ЧЛЕНСТВА ПРОФСООЗУ.

На конференції німецької реформістичної спілки металістів виявилось, що її членство становить тепер 555,000, тоді, як три роки тому становило 1,800,000.

Конференція ухвалила домагатися знесення заборони комуністичної газети "Арбайтер Цайтунг".

ЗА ЄДИНИЙ ФРОНТ.

Паризька організація "соціалістично-комуністичної партії" запропонувала комуністичній і соціалістичній партіям створити об'єднаний фронт проти податкової політики Пуанкаре.

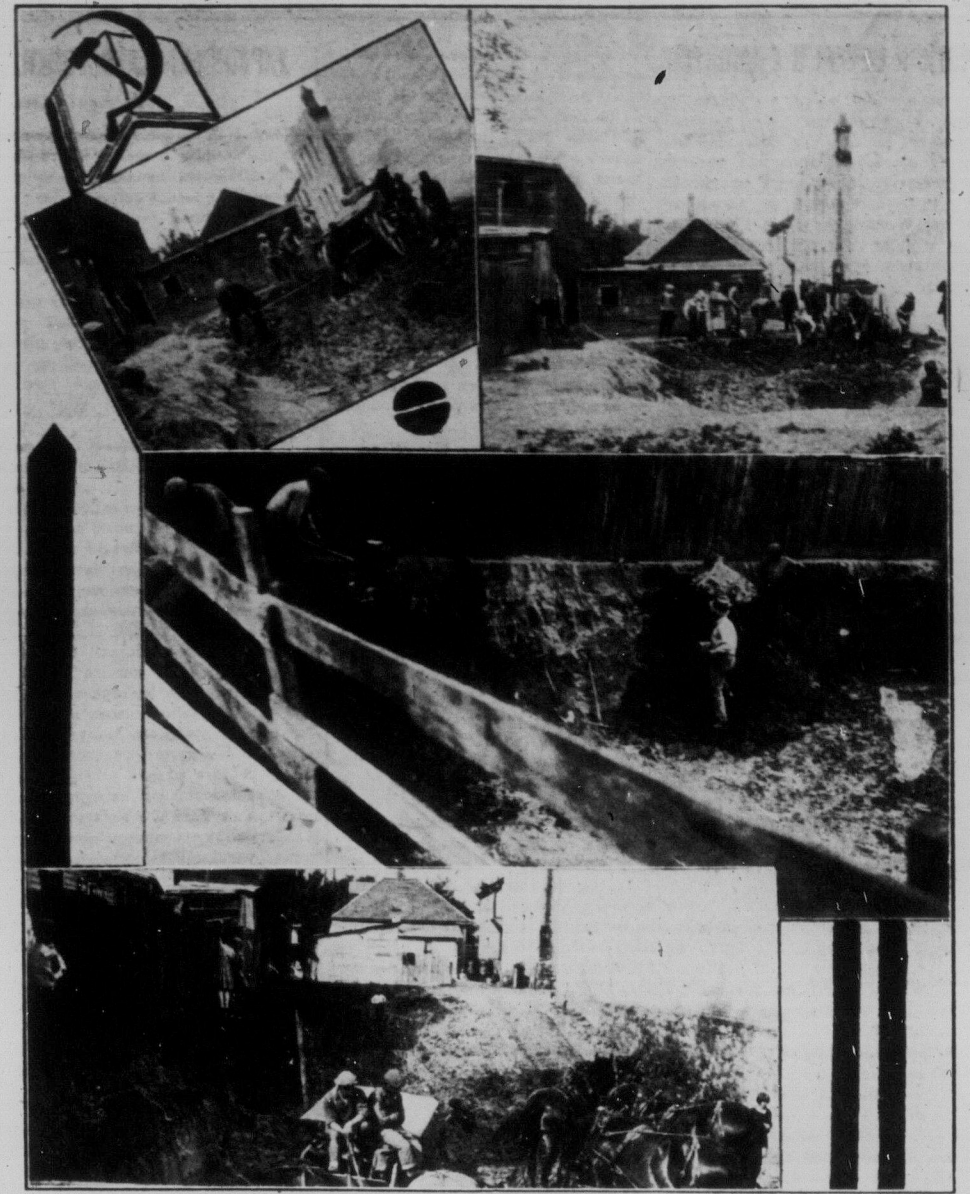
СКІЛЬКИ ВАЖИТЬ НАША ЗЕМЛЯ?

В підземних лабораторіях Вашингтонського научного інституту перевелють тепер дуже цікаві проби. Відомий вчений фізик Павло Гейл, намагається на основі нової методи, при допомозі спеціальної ваги, означити тїгар землі точніше й докладніше, як це було досі зроблено. Свої досвідчі роботи він одиний тільки робить на землі, щоб уникнути впливів, які спричиняють на поверхні землі зміни температури та атмосферичні стани. Гейл робить все,

щоб досягнути у своїому досліді як найбільш точність.

Справа важення землі не нова. Вже більше як 150 років на зад старалася фізика обчислити тїгар планети, на якій живемо. Маскелін і Гуттон були першими, що пробували вимірити вагу землі при допомозі придуманої методи. Вистарчили знати питомий тїгар землі (питомий тїгар якогось тіла — то є тїгар одного кубічного сантиметра того тіла; питомий тїгар одного кубічного

Будова друкарні у Вінніпегу.

Повищі образки показують копання пивниці під будинок друкарні, школи й офісів Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім у Вінніпегу. Образки показують працю від першого дня копання й далі. Перший образок на горі з лівого боку, під серпом і молотом, показує початок роботи першого дня.

На дніях приступається вже до цементування пивниці. Пару останніх днів роботу спинив дощ, але знову підсохло й робота в повному русі.

сантїметра води вносить 1 грам, отже 1,000 кубічних сантиметрів води, або інакше "літр" важить 1,000 грамів, себто 1 кг.) і її величину, щоб зовсім легко обчислити її тїгар. Таке обчислення оснований на порівнянні сили кулі, якої вагу точно знається, з силою притягання землі. Коли усталивши кілька разів сила притягання землі більша від сили притягання з'яваної кулі, то вже можна обчислити кілька разів більший тїгар землі від тїгару кулі.

Англійський фізик Лорд Кавендіш і німецький природник професор Іодлі сконструювали до таких помірів спеціальні інструменти. Оба вони взяли до своєї роботи великі олов'яні кулі. Професор Іодлі зробив так: до тарілок точної ваги причепив він під сполдом ще одні тарілки на металевих дротах, довгих 20 метрів. Велику олов'яну кулю поклав він на

одну з горішніх тарілок і докладно її витарував. Потім переніс ту кулю на довшину тарілку і показалося, що куля важить більше. Чому? Бо тепер вона знайшлася на 20 метрів більше до осередка землі і сильніше дітала. Ту надвижку точно означено і обчислено з неї силу притягання землі, а далше й її тїгар.

В подібний спосіб зробив свої поміри і лорд Кавендіш. При допомозі тих метод обчислення, що питомий тїгар землі є п'ять разів більший від такогось тїгару води, себто один кубічний сантиметр землі важить 5 гр. В такому разі земська куля важить п'ять разів стільки скільки важала б куля води тої самої величини, а цю вагу обчислено рахунком на 6,000 триліонів тон, або шість квадрилїонів кілограмів.

Але вчені не задоволювалися цим-обчисленням. Вони кажуть,

що шість квадрилїонів кілограмів — це тільки приблизна, а далеко не точна вага землі, і що кожен-б та неточність мала ріжницю тільки на одну п'ятдесяту частину, то вже була б велика сума. Тому цілий світ вчених фізиків з нетерпеливістю чекає на вислід дослідів Гейла, надіючися, що йому вдасться цим разом знайти точний тїгар земської кулі.

"СПРОСТОВУЮТЬ".

У Варшаві поліція сконфіскувала вечірне видання "Же-чи Погоспітєй", що повідомляла про мобілізацію 80,000 стрільців проти Литви та про концентрацію в районі Вільна кавалерії й артилерії, певно на допомогу стрільцям.

"Експрес Поранні" повідомлює про вбивство в Польщі провокатора, агента дефензиві Бедарика.

І. Ю. КУЛИК. 9) СУЧАСНА УКР. ЛІТЕРАТУРА Й УГРУПОВАННЯ В НІЙ.

(Продовження.)

Коцюбинський належав до кращих представників його. Його творчість припала якраз на час зміцнення революційної боротьби робітництва й державства проти царату, і Коцюбинський талановито відбивав ту боротьбу в своїх писаннях, хоч і він звертав головну увагу не на соціальний бік своїх творів, а на їх форму, на досконалість мови, образів. Щож до решти модерністів — мовляв, то вони всякляк старалися відгородитися від соціальних та громадських мотивів у своїй творчості й кохалися лише у зовнішній витонченості форм тих творів. Такими були поети О. Олександр (Кандиба), Гр. Чупринка, М. Філянський і др. Трохи іншій позицію займав талановитий письменник Вол. Винниченко, що на початках оспівував революційний рух.

Перша російська революція — 1905 р. — де-що збурила модерністів. Вони засвітали революційних пісень, пішли було за революційною течією. Одесь, наприклад, виголошував:

"Ми не кінемато зброї ясній!"
 "Ми не зложим червоного стягу!"
 "Ми не відем з кровавого бою!"

Чупринка підхоплював —

"Не падай, не падай! Збуди свою силу і світло неси до кінця!"

"Зачервоніють неба шати,
 Скрїзь од краю і до краю
 Рухнуть стїни, зникнуть межї".

Винниченко, взагалі не поет, а повістяр і драматург — і той заспівав пісні волі, що —

"Гордо, ясно загорїться
 Пї всеросійську тюрму.
 З буйним шумом розруїнує
 І на порогах рознесе".

Але такий настрій модерністів тривав не довго. Після перших поразок революції вони кидають громадські справи, забувають свою колись революційність, проголошують гасла "містїцтва для містїцтва" й копіраються в своїх дрібницьких особистих болях та наслідках. Винниченко почав писати про всякі анархістів і повій та проповідувати "чесність з собою" (замість чесність з революційною боротьбою), Вороний, Одесь, Чупринка — співали про аїстри, лебедів, химерні мрії, вигадані роскоші й всякі безпідставні "дзеньки-бреньки". Робітничтво, його життя, боротьба й інтереси, — все це зовсім зникає з українського народного письменства; коли в якому творі видводили робітника, то лише так-собі, "для декоратї". Головними героями містїцтва творів стали хорі, слабодушні інтелігенти, казкові царівни, ніжні панночки та ще хїба повї.

Народилися й ще новіші течїї й напрями в літературі: — символїсти й містїки, тоб-то ті, що переймалися таємничими, надприродними й релігійними почуттями, співали про примари й невідомі сили, таємні, від химерної й незбагненої водї яких залежить безсиле й кволе створіння — людина (представниками містїків бу-

ли Філянський та галицький поет Петро Карманський, видатнішими символїстами — Яків Савченко, Олександр Сісаренко, Дмитро Загала, Микола Терещенко); футуристи — що ламали й нищили всякі правила й закони письменства, всяку спадщину попередніх років, проповідували божевільний рух, метушню й анархію життя великого міста (представники цієї течїї, котра відбивала на собі капіталістичну анархію продукції, був Михайло Семенко); неокласїки — це друга крайність, течія, що вважала необхідним повернутися назад, до старих, давню вже похованих життям форм творчості, співала про грецьких поганських богів й т. и. (Маскелін Рильський, П. Филипович, М. Зерев, Агафангел Кримський). Була й ціла низка ще дрібніших течїї, груп, напрямків. Але всі вони були просякнені крайнім індивідуалїзмом, себ-то особистими настроями, ставили на перше місце свої власні почуття, переживання, болї й вїтхи.

Література відірвалася від життя, від мас, стала здобутком і засобом особистої вїтхи, кулки зденерованих, хорих, нездатних до боротьби інтелігентів. То були часи, що про них влучно висловився найбільший з сучасних українських поетів Павло Тичина:

Один в любов, другий у містїку,
 а третій в гори, де орли...
 І от якомусь гімназїстїку
 вкраїнську музу віддали.

Чи вже втомилася наша нація,
 Чи недалеко до кінця,
 що в нас чудова профанація
 і майже жодного співця!

І майже жодної поезїї
 яка б нас вдарила! — нема.

та лиш розгубленість сама...
 (Муза — це богиня поезїї старовинних Греків; вживається у сенсі — поезія.)

Уникаючи громадських мотивів взагалі, модерністи, все-таки, залишалися українськими націоналістами (окрім Семенка). Але той їхній націоналізм також був кволий, бездіяльний, просякнений "месїонїзмом", — налізали на чудесне спасіння "неньки" України, яке впаде з неба чи приїде звідкись в образі чудесного збавителя — Месїї на білому коні. Цей месїонїзм дуже часто проглядає в творах тих письменників, котрі з слюзами й зітханнями згадують про українські безкраї степи й мрнуть знову побачити там козацькі бунчуки й гетьманські булави. Тимчасом, ті степи давно вже не були порожніми й дикими. Ось що побачив несподівано по тих степах поет Володимир Ярошенко незадовго до революції 1917 року:

"В степах широкіх вже кїнь не грає
 І гостроїх орлів не має;
 Підвіїні вються в степах гадюки —
 Шляхи залїзні, і дальші згукї
 Чийогось крику, якогось зойку,
 Звук стопудовий велетня — сойки.
 І збудувались міста великі,
 Многокранні, многозякі,
 В них люд тїсниться в подвалах темних,
 В палацах світлах роскошї.
 Іє дальших, нових шляхів таємних
 Мій зір не бачить. Мій ум не знає.
 Чуття не чує.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ

найновішу книжку відомого робітничого письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТЬСЬКА НІЧ

що незалежно від друків? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то пострабуйте купити, а будете мати користь книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви не перечитаете її. Це довня повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так догдо відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам перешев війну і вірно опісав всі її страждіння в старому краю. Читачу "Карпатську ніч" врівночасно багато вчитися і то в найбільш доступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладина з артистичним малюнком в двох кольорах.

Купіть, а ніколи не пожалуйте! Розповсюдїйте скрізь цю книжку.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.
 Замовлення з грїшних пошти на "Знак" адресу:
 Ukrainian Labor News
 Cor. Pritchard & McGregor
 Winnipeg, Man.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ЧОТИРИ ВЕЧЕРІ В ЕДМОНТОНІ.

Почерк 700 криєт в Різко театрі в Едмонтоні не викликають гадати, що відбулися послужили концерту двох мандолинових оркестрів з Вінніпега. І так через всі дні: 12, 13, 14 і 15 серпня в р. Сутки осіб вертають назад до дому з браку місця, а інші тиснуться поміт стінами, щоб лише бути присутніми на концерті.

Присутні матеріально очікують початку концерту. Назавтра заснов піднеслася. На сцені з'явилися 17 мандолинових дівчат, всі в українських народних костюмах і з інструментами в руках. Задумали оплески радості і присутні заговорили поміж собою.

На сцені почався діригент оркестру т. Уртинюк. Все втихало. Роздалися звуки перших акордів і публіка зразу всецільо перейнялася мелодією. Пале точка за точкою — публіка викликає виконавців по другому разові.

"Де це вони вивчилися так грати і співати? — Ідуть шепоті поміж глядачами. "Чи це діти?"

"Це діти простих робітників", відповіли друзі, "що працюють по шляху залізних доріжок і вводи, де лише є праця". Вони складають своє тяжко зарплатовані центи на цілі Українського Робітничого Дому і там виховуються і діти і вибирають того знаєча, що його перед нами зараз продемонструють."

"А як гарно тацюють!"

"Видите — а то говорять, що в Робітничому Домі нічого доброго не вчать!"

"Та то лише вороги праціючих так кажуть. То все неправда — бачите на власні очі!"

"Ви знаєте, товаришко, це в мене третій раз на цим концерті через мою Ганю. Все клопаче мені враню: ходім та ходім, мамо, а так люблю слухати тих дівчат, як вони грають і співають. Коли-б я так міг!"

"Що ви дивуетесь дівчачі? Я стара, а вже прийшла на концерт другий раз. Мені це дуже подобалося."

"Мені також подобалося, коли вже так наші діти вмійли грати і співати! Можуть вміти, але треба попрацювати, і то щиро й завзято."

ПРАЦЬАЛЬНА ВЕЧІРКА.

Едмонтон, Алта.

Хоч з Едмонтону наші виста по пращання товаришок мандолинок з Вінніпега, яке відбулося в Укр. Роб. Домі в Едмонтоні 16 серпня ц. р., то я риншу про цю справу хоч коротко нагадати з'окрема, як про подію, що остале в нас в пам'яті довгі часи.

Пращальну вечерку спроводили організації едмонтонські робітничі в Робітничому Домі вихідні вінніпегської мандолинових оркестри, яка є зараз на концертовій об'їзді по західних провінціях Канади, і яка загоствила до Едмонтону та дала тут всім прекрасних концертів.

УКРАЇНСЬКІ ЖАЙВОРОНКИ.

Вегресна, Алта.

Подібно як ті жайворонки, що прилітають весною із теплих пролуменних країв в північні околиці і розносять з собою в природі веселі звуки, так теж несвідомо завлізла до нас з чарівною музикою і піснями на устах група українських мандолинок з Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

Співаючи прилетіла вона зі сходу на захід і зараз-же з перших днів її появи залунала мелодією рідної української народної пісні, пронеслися звуки чудової музики, творилися найкращих світових композиторів.

За концертами вінніпегської мандолинових оркестри сиділи тутешні фермери і робітники від самого початку її об'їзду, переглядаючи навіть всі новинки в її справі як в українській, так і в англійській пресі. Всі тутешні жителі стаючи членами по концерти, говорили про них і нерестово ждали, коли мандолинових оркестра загостить до нас.

Нарешті радиста вістка. Оркестра загоствила дійсно до нашого містечка. Концерт відорвано 10. серпня. Подібно концерти відбулися також в околиці Ланок 8-го серпня і в Монд'євр 11-го серпня. В тих трох містечках мали нагоду слухати музику і спів загальної оркестри поверх п'ятинадцять сот людей. А слухали її з великим захопленням, витайки заравом великі здобутки української культури і мистецтва.

Виступи вінніпегських мандолинок ставили на свої концерти широкую публіку. На концерти спішили всі: старі і молоді, своя і чужа публіка. Всі радо платили вступне, щоб лиш зайти місце на сцені. Тим способом, очевидно, дали сприяючість подо-ружувати нашій любій оркестрі далі та нести українську пісню й музику й взагалі культуру поміж українськими масами.

Що до самого концерту мандолинових оркестри, то я не хочу посперувати в силах, щоб діти йому правдиво оцінку. Скажу лише загально, що всі точки програми були так артистично виконані, що такого концерту в нас ще ніхто не чув, відколи Вегресна. Концертом захоплювалися не лише товаришки і симпатизи, але навіть противники.

З приводу такої рідкої події, яка мала місце в нашій місцевості, я одне позволю собі констатувати.

Слава українській мандолиновій оркестрі з Вінніпега і її провідникові тов. Уртинюку!

Слава тим родинам, що мають таких чесних і талановитих дітей!

Слава ініціаторів цієї містечкової діяльності, Тов. Укр. Роб.-Фарм. Дім. Семен.

ДО РОБІТНИКІВ В ПОРТ АРТУР І ТОНДЕР БЕЙ ДИСТРИКТ.

Порт Артур, Онт.

Товариші робітничі й робітничі! Лишилися лише три тижні попрацювати нам в справі домінаційних виборів.

Кандидатка Парції Праці минулого тижня номінувала в цю дістрікт кандидатом т. Е. А. Сміта. Тов. Сміт нам добре знавий з минулих виборів і не потрібно тут його хвалювати. Знаємо, що він є робітничий кандидат і ми, як робітники повинні всі як один на нього віддати свої голоси. Знаємо, що в Порт Артур є багато більше робітників, чим буржуазія, то можна-б легко вибрати робітничого посла з цієї місцевості. Однак минулих виборів показало, що іншого, бо буржуазний кандидат д'єстав далеко більше голосів, чим т. Сміт. Значить, за буржуазними кандидатами робітники голосували проти своїх власних інтересів, проти самих себе, а за панами, то він є несвідомий і не знає що він робить. Отже так треба направити на дорогу і вказати їм, кого вони мають попірати — чи свої робітничі інтереси, чи панську класу.

Товариші, як ми подивимось на другі країни, чи в Європі, в Мексиці, чи в Австралії, то там робітничий вибирає кожих виборів якусь частку своїх представників до парламенту, які борються робітничих інтересів, виситують всіма махінами буржуазних хитраків, показують робітникам кому служать парламент і зводять завзятую боротьбу в парламентах за робітничі справи, хоч вони є в меншості. Видно, що робітники інших країн поступили багато далше вперед ніж ми в Канаді. Минулих виборів крім Вінніпега нідє нидє не вибрано ані одного робітничого представника.

Тепер обставини мінюються і робітничий популе прозріває і є нагода вибрати робітничих представників. В Порт Артур є нагода тим більше, що тут є багато Фінляндців, які будуть певно голосувати за робітничий кандидатом. Між англійськими товаришами також розпочалась добра агітація, мітинги відбуваються по нечєк і приходить до них споре число англійських робітників. Українські робітники повинні також попрацювати тих кілька тижнів, то 14 вересня будемо певні, що виберемо свого кандидата.

Отже всі до роботи, чи то при праці, чи на вулиці, що здібаеться з іншими робітниками, поспейте за ким новий повинні голосувати, а в день виборів всі як один до голосування на свого робітничого кандидата тов. Сміта. Не дайцеся абламути буржуазним агентам.

П. П.

УВАГА! МЕДИСІН ГЕТ, АЛТА!

Старанням діточої мандолинових оркестри при відділі ТУРФДМ в Медисін Гет, Алта., устроється в неділю, 29-го серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту складається з народних пісень і маршів, — а також будуть вводити в ньо квартети, дуети, соля та декламация.

Обовязком, отже, кожного робітника і робітничі прийти і послухати своїх діточок, які будуть виступати перед Вами зі співами і музикою.

Приходіть, товариші, громади і клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

УВАГА! РІДЖАЙНА! УВАГА!

Діточа мандолинових оркестра при відділі ТУРФДМ в Ріджайні устроєно в неділю — 29. серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

В програму концерту входить ріжні гарні твори, як "Бандура", "Гамалія", а також сольні-співи, дуети та декламация. Найже всі музичні точки будуть виконані в супроводі п'яна.

Товариші і Товаришки! Це один з найсильніших концертів, які відбувалися коли-небудь в У. Р. Д. Тож приходіть самі — клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

Заряд.

УВАГА! КІЧЕНЕР І ВАТЕРЛЮ!

Одним подаеться до відома родичам в Кічєнер і Ватерлю, що мають діти в шкільній віці, що в неділю 29. серпня в годині 2-й по полудні відбується віче в справі відкриття на цей шкільний рік Робітничої Діточої-Школи при відділі ТУРФДМ в Кічєнер.

Всі ті робітники, що бажають, щоб їх діти вчилися по українські писати і читати, а також, щоб навчилися шанувати своїх родичів, повинні обовязково прийти на згаданий мітинг на означений час.

На вічу буде обширно пояснитися, чому робітники повинні посилати своїх дітей до Роб. Діт. Школи.

Віче відбується під ч. 14 Онтєрйо вул. на третій підлозі (поверсі).

Шкільний Комітет.

УВАГА! ЧОРНА РОБІТНИЧА ДОЛЯ.

Монтреал, Кве.

Я стрівч мого знайомого і поздравую його. Ми оба розговорилися за працю. Мій товариш пояснив мені, що не працює і вже не пам'ятає навіть, коли останнього разу працював. Мені стало дивно, в який спосіб мій знайомий може звертатися при житті, коли він вже так довгий час не працює і я попросив його о ближній пояснення. На те мій співбесідник розповів мені таке:

"Вам цікаво знати, що я роблю", зачав він і по хвилі додав: "Це дуже проста річ. Я роблю те, що й інші в другій годині по півночі я беру мисок і ходую з ним поміж ресторантами і шю знайду в бочці хліб, недовіджен сепівчик, чи зінсте м'ясо, те все я складаю без розбору в мисок і вертаю з добичкою до дому. А дома? Ліпше про те не казати" закінчив мій знайомий.

"Я вислухав цю сумну історію і подумав зараз, кільки то є таких нещезучих, що то сидять без роботи і шукають собі поживи поміж ресторантами. Або знову ті робітники, що працюють, чи вони все мають достаточну поживи? Я почав так міркувати і мені прийшло до голови питання: через що воно так? Чи це край така бідні, що робітники муть ходити голодні? Але я скоро найшов на це розвазку. Це діється так не тому, що край бідний, але тому, що споживчі продукти надходятся під контролею одних а не під контролею загалу. І щоб робітничий було задоволене найкращимими средствами до життя, щоб воно могло розвиватися, а не гинути голодною смертю, воно мусить ставати в ряди робітничої організації, яка саме

ПІДРУЧНИКИ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ.

Цим подем до відома всім відділам ТУРФДМ, що підручники для ритмічних фізичних вправ для робітничо-фермерської молоді, що гуртується у відділах Секції Молоді та в Робітничих Діточих Школах, — вже готові.

Радимо всім зарядам відділів замовляти собі найменше таку їх кількість, скільки є членів у відділах Секції Молоді, бо кожний член і членкиня повинні їх мати, як також кожна шкільна дитина. Замовляйте таки зараз.

Ціна кожного примірника 15 центів, щоб лише покрити кошти клішів, оправи й інших видатків.

Гроші разом з замовленнями засилати на адресу: CENTRAL EXECUTIVE COMMITTEE, Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ДО РОБІТНИКІВ В ПОРТ АРТУР І ТОНДЕР БЕЙ ДИСТРИКТ.

Порт Артур, Онт.

Товариші робітничі й робітничі! Лишилися лише три тижні попрацювати нам в справі домінаційних виборів.

Кандидатка Парції Праці минулого тижня номінувала в цю дістрікт кандидатом т. Е. А. Сміта. Тов. Сміт нам добре знавий з минулих виборів і не потрібно тут його хвалювати. Знаємо, що він є робітничий кандидат і ми, як робітники повинні всі як один на нього віддати свої голоси. Знаємо, що в Порт Артур є багато більше робітників, чим буржуазія, то можна-б легко вибрати робітничого посла з цієї місцевості. Однак минулих виборів показало, що іншого, бо буржуазний кандидат д'єстав далеко більше голосів, чим т. Сміт. Значить, за буржуазними кандидатами робітники голосували проти своїх власних інтересів, проти самих себе, а за панами, то він є несвідомий і не знає що він робить. Отже так треба направити на дорогу і вказати їм, кого вони мають попірати — чи свої робітничі інтереси, чи панську класу.

Товариші, як ми подивимось на другі країни, чи в Європі, в Мексиці, чи в Австралії, то там робітничий вибирає кожих виборів якусь частку своїх представників до парламенту, які борються робітничих інтересів, виситують всіма махінами буржуазних хитраків, показують робітникам кому служать парламент і зводять завзятую боротьбу в парламентах за робітничі справи, хоч вони є в меншості. Видно, що робітники інших країн поступили багато далше вперед ніж ми в Канаді. Минулих виборів крім Вінніпега нідє нидє не вибрано ані одного робітничого представника.

Тепер обставини мінюються і робітничий популе прозріває і є нагода вибрати робітничих представників. В Порт Артур є нагода тим більше, що тут є багато Фінляндців, які будуть певно голосувати за робітничий кандидатом. Між англійськими товаришами також розпочалась добра агітація, мітинги відбуваються по нечєк і приходить до них споре число англійських робітників. Українські робітники повинні також попрацювати тих кілька тижнів, то 14 вересня будемо певні, що виберемо свого кандидата.

УВАГА! МЕДИСІН ГЕТ, АЛТА!

Старанням діточої мандолинових оркестри при відділі ТУРФДМ в Медисін Гет, Алта., устроється в неділю, 29-го серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту складається з народних пісень і маршів, — а також будуть вводити в ньо квартети, дуети, соля та декламация.

Обовязком, отже, кожного робітника і робітничі прийти і послухати своїх діточок, які будуть виступати перед Вами зі співами і музикою.

Приходіть, товариші, громади і клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

УВАГА! РІДЖАЙНА! УВАГА!

Діточа мандолинових оркестра при відділі ТУРФДМ в Ріджайні устроєно в неділю — 29. серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

В програму концерту входить ріжні гарні твори, як "Бандура", "Гамалія", а також сольні-співи, дуети та декламация. Найже всі музичні точки будуть виконані в супроводі п'яна.

Товариші і Товаришки! Це один з найсильніших концертів, які відбувалися коли-небудь в У. Р. Д. Тож приходіть самі — клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

Заряд.

УВАГА! КІЧЕНЕР І ВАТЕРЛЮ!

Одним подаеться до відома родичам в Кічєнер і Ватерлю, що мають діти в шкільній віці, що в неділю 29. серпня в годині 2-й по полудні відбується віче в справі відкриття на цей шкільний рік Робітничої Діточої-Школи при відділі ТУРФДМ в Кічєнер.

Всі ті робітники, що бажають, щоб їх діти вчилися по українські писати і читати, а також, щоб навчилися шанувати своїх родичів, повинні обовязково прийти на згаданий мітинг на означений час.

На вічу буде обширно пояснитися, чому робітники повинні посилати своїх дітей до Роб. Діт. Школи.

Віче відбується під ч. 14 Онтєрйо вул. на третій підлозі (поверсі).

Шкільний Комітет.

УВАГА! ЧОРНА РОБІТНИЧА ДОЛЯ.

Монтреал, Кве.

Я стрівч мого знайомого і поздравую його. Ми оба розговорилися за працю. Мій товариш пояснив мені, що не працює і вже не пам'ятає навіть, коли останнього разу працював. Мені стало дивно, в який спосіб мій знайомий може звертатися при житті, коли він вже так довгий час не працює і я попросив його о ближній пояснення. На те мій співбесідник розповів мені таке:

"Вам цікаво знати, що я роблю", зачав він і по хвилі додав: "Це дуже проста річ. Я роблю те, що й інші в другій годині по півночі я беру мисок і ходую з ним поміж ресторантами і шю знайду в бочці хліб, недовіджен сепівчик, чи зінсте м'ясо, те все я складаю без розбору в мисок і вертаю з добичкою до дому. А дома? Ліпше про те не казати" закінчив мій знайомий.

"Я вислухав цю сумну історію і подумав зараз, кільки то є таких нещезучих, що то сидять без роботи і шукають собі поживи поміж ресторантами. Або знову ті робітники, що працюють, чи вони все мають достаточну поживи? Я почав так міркувати і мені прийшло до голови питання: через що воно так? Чи це край така бідні, що робітники муть ходити голодні? Але я скоро найшов на це розвазку. Це діється так не тому, що край бідний, але тому, що споживчі продукти надходятся під контролею одних а не під контролею загалу. І щоб робітничий було задоволене найкращимими средствами до життя, щоб воно могло розвиватися, а не гинути голодною смертю, воно мусить ставати в ряди робітничої організації, яка саме

ПІКНІК ВІДДІЛУ ТУРФДМ

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ ТОВАРИСТВА УКР. РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ У ВІННІПЕГУ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 29-ГО СЕРПНЯ Ц. Р.

НА ФАРМІ РОБ. ЗАП. Т-ВА В ІСТ КИЛДОНАН (бувшя Меклугєл фарма)

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

На пікніку будуть смачні перекуски, холодні напитки, ріжні спортивні гри і танці і т. ин. На пікніку буде грати оркестра під проводом тов. Н. Гоцуляка.

МІСЦЕ НА ПІКНІК ЧУДОВЕ.

ЯК ІХАТИ: Беріть стріткарю "Килдонан" і їдте нею аж до кінця. Там треба пересісти на "Сейнт Пол" кару (що коштує три центи) і їдте нею аж до Fortier Ave. Вся їзда коштує 8 центів. На місці вас стринуть представники комітету.

ІДЬТЕ САМИ І КЛИЧТЕ З СОБОЮ СВОІХ ЗНАЙОМИХ.

В РАЗІ НЕПОГОДИ ПІКНІК ВІДБУДЕТЬСЯ В СЛІДУЮЧУ НЕДІЛЮ.

УВАГА! МЕДИСІН ГЕТ, АЛТА!

Старанням діточої мандолинових оркестри при відділі ТУРФДМ в Медисін Гет, Алта., устроється в неділю, 29-го серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту складається з народних пісень і маршів, — а також будуть вводити в ньо квартети, дуети, соля та декламация.

Обовязком, отже, кожного робітника і робітничі прийти і послухати своїх діточок, які будуть виступати перед Вами зі співами і музикою.

Приходіть, товариші, громади і клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

УВАГА! РІДЖАЙНА! УВАГА!

Діточа мандолинових оркестра при відділі ТУРФДМ в Ріджайні устроєно в неділю — 29. серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

В програму концерту входить ріжні гарні твори, як "Бандура", "Гамалія", а також сольні-співи, дуети та декламация. Найже всі музичні точки будуть виконані в супроводі п'яна.

Товариші і Товаришки! Це один з найсильніших концертів, які відбувалися коли-небудь в У. Р. Д. Тож приходіть самі — клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

УВАГА! МЕДИСІН ГЕТ, АЛТА!

Старанням діточої мандолинових оркестри при відділі ТУРФДМ в Медисін Гет, Алта., устроється в неділю, 29-го серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту складається з народних пісень і маршів, — а також будуть вводити в ньо квартети, дуети, соля та декламация.

Обовязком, отже, кожного робітника і робітничі прийти і послухати своїх діточок, які будуть виступати перед Вами зі співами і музикою.

Приходіть, товариші, громади і клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

УВАГА! РІДЖАЙНА! УВАГА!

Діточа мандолинових оркестра при відділі ТУРФДМ в Ріджайні устроєно в неділю — 29. серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

В програму концерту входить ріжні гарні твори, як "Бандура", "Гамалія", а також сольні-співи, дуети та декламация. Найже всі музичні точки будуть виконані в супроводі п'яна.

Товариші і Товаришки! Це один з найсильніших концертів, які відбувалися коли-небудь в У. Р. Д. Тож приходіть самі — клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

УВАГА! МЕДИСІН ГЕТ, АЛТА!

Старанням діточої мандолинових оркестри при відділі ТУРФДМ в Медисін Гет, Алта., устроється в неділю, 29-го серпня в салі Укр. Роб. Дому

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту складається з народних пісень і маршів, — а також будуть вводити в ньо квартети, дуети, соля та декламация.

Обовязком, отже, кожного робітника і робітничі прийти і послухати своїх діточок, які будуть виступати перед Вами зі співами і музикою.

Приходіть, товариші, громади і клічте своїх знайомих! Початок точно в годині 8.30 вечером.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

Іван Подборський, Кетирн, Алта.	\$4.00
К. Мороз, Голєнд, Ман.	1.00
Олександ Дєйчовський, Шикаго Ілл.	1.00
Андарій Корват, Пассейл, Онт.	1.00
І. Костур, Вєст Форт Вуїнг, Онт.	1.00
Стефан Сокульський, Монсон, Алта.	1.00
Михайло Бабич, Алєско, Алта.	.50
Петро Шинварук, Дана, Саск.	.50
Іван Юзєнків, Монтреал, Кве.	.50
М. Ф. Буртний, Монтреал, Кве.	.50

КОНЦЕРТИ ВІННІПЕГСЬКОЇ МАНДОЛИНОВОЇ ОРКЕСТРИ.

ТОВ. П. УРИНЮК, діригент.

Т-КА С. ТРЕТЯК, п'яністка.

Дальші великі концерти вінніпегської Мандолинової Оркестри відбудуться:

- В САСКАТУН, САСК., В ЧЕТВЕР, 26. СЕРПНЯ, В УКР. РОБ. ДОМІ, В 8. ГОДИНИ ВЕЧЕРОМ.
- В ПОРКТОН, САСК., В СУБОТУ, 28-ГО СЕРПНЯ, В TOWN HALL, В ГОДИНИ 8. ВЕЧЕРОМ.
- В ВЕРІПН, САСК., В НЕДІЛЮ, 29. СЕРПНЯ, В УКР. ФАРМ. ДОМІ, В ГОД. 2. ПО ПОЛУДНИ.
- В КЕМСЕК, САСК., В НЕДІЛЮ, 29. СЕРПНЯ, В ЕЛІГЕ ТЕАТРЕ, В ГОДИНИ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
- В КАНОРА, САСК., В ROYAL THEATRE, В ПОНЕДІЛОК 30. СЕРПНЯ, В 8. ГОДИНИ ВЕЧЕРОМ.

Програма концертів дуже багата. В ню входять (перша половина): класичні твори визначних композиторів німецьких, італійських і ин.; в другу половину входять найкращі твори українських композиторів та народні пісні. Тож ніхто з українських жителів, згаданих місцевостей не повинен оминути цих концертів.

ПОШУКУЮ свого сина Павла Семироуза, котрий вже три роки як виїхав до роботи і ніякої чутки не дає про себе.

Хто-знає-би де він тепер перебуває або він сам, прошу заслабо зголоветися на мою адресу:

Р. Сумуноузм, (101) P. O. Star, Alta.

ПОШУКУЮ в дуже важній справі тіточого брата Семка Букату з села Іванча, Теробовельського повіту, Галичини. Два роки як приїхав з старого крєп і минулої осені мав виїхати до праці в майстерську околицю. Хто знає-би про його теперішню адресу хай напише до:

Teodor Czerniewicz, 927 Magnus Ave, (103) Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ свого брата Дмитра Г. Моностирського, котрий учительвав в Канаді через кілька років мешкаючи в Комарів, Ман. Виїхав до Злуч. Держав 1914 р. а три роки тому назавд переїхав в Каліфорнію в місцевості Тафт. Хто знає-би про нього, або він сам, прошу зголоветися на наступну адресу:

Stella H. Monastyrski, P.O. Box 29 (103) Tisdale, Sask.

ТРЕБА англійсько-українського учителя з сертифікатом другої класи до школи Феррес С. Д. 1676. Науку можна розпочати від 1. вересня. Місячна платня після угоди. Помешкання коло школи. До почти і залюднородної стації одна і пів-милі. Зголошуватися до: See-y Treas. of Ferrer S.D. 1676 (103) P.O. Silver, Man.